

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра української мови

МОВА УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Мова українського фольклору» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.
27 серпня 2021 р. 10 с.

Розробник: Данилюк Ніна Олексіївна, професор, доктор філологічних наук

Силабус спеціальної навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри української мови

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри:

проф. Мірченко М. В.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	бакалавр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 90 / 3		Рік навчання 3
		Семестр 5-ий
		Лекції 24 год.
		Практичні (семінарські) 22 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 38 год.
		Консультації - 6 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Данилюк Ніна Олексіївна**

Науковий ступінь: доктор філологічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри української мови

Контактна інформація: 0508587577; danyluk@vnu.edu.ua; nina_daniljuk@ukr.net;

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. *Анотація курсу.* Мова фольклору – одне з джерел формування української літературної мови, база національно-культурної інформації, закладеної у виразових засобах. У курсі розглянуто фонетико-орфоепічні, морфолого-словотвірні, лексико-семантичні, синтаксичні, образно-стилістичні одиниці в текстах народної поезії різних жанрів, особливості мовної картини світу українського фольклору, що відображає міфопоетичне мислення народу.

2. *Пререквізити.* Навчальна дисципліна базується на знаннях із курсів «Сучасна українська мова» (розділи «Фонетика і фонологія. Орфоепія», «Лексика і фразеологія», «Морфологія. Словотвір», «Синтаксис»), «Фольклористика». *Постреквізити.* Знання, уміння і навички, здобуті в процесі вивчення дисципліни, будуть потрібні для вивчення курсу «Стилістика і культура української мови», для написання курсових, бакалаврських і магістерських робіт, для практичної роботи в школі.

3. *Мета і завдання навчальної дисципліни.* Мета курсу – докладно ознайомитися з особливостями виразових засобів українського фольклору на всіх мовних рівнях у контексті мовної картини світу. *Завдання курсу* – розглянути фонетико-орфоепічні, морфолого-словотвірні, лексико-семантичні, синтаксичні, образно-стилістичні одиниці в текстах народної поезії різних жанрів, особливості мовної картини світу українського фольклору, відображені в лексико-семантичних полях, що представляють міфопоетичне мислення народу.

4. *Результати навчання (компетентності).* До кінця вивчення курсу студенти будуть компетентні у таких питаннях: 1) опорні поняття лінгвофольклористики, коротка історія її становлення і розвитку; 2) основні методи і прийоми аналізу фольклорного тексту; 3) основні ознаки текстів народної поезії на фонетичному, морфолого-словотвірному, лексико-фразеологічному, синтаксичному та образно-стилістичному рівнях; 4) особливості мовної картини світу фольклору і лексико-семантичних полів, що представляють певні фрагменти дійсності; 5) аналізувати фольклорні тексти за рівнями мовної системи, виявляти закладену в них глибинну інформацію; 6) відрізнити автентичні зразки фольклору від авторських творів, високохудожні тексти від низькопробних стилізацій.

Загальні та фахові компетентності:

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство.

Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, узагальнення та систематизації.

Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

Здатність усвідомлювати культурне різноманіття, відповідальність за збереження культурної, мовної та літературної спадщини

Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контр./ бали
Змістовий модуль 1. Становлення і розвиток лінгвофольклористики. Структурно-семантичні ознаки мови народної поезії.						
Тема 1. Становлення і розвиток лінгвофольклористики. Слов'янські лінгвофольклористичні школи: російська, польська, сербська й ін. Виникнення і розвиток української лінгвофольклористики	6	2	2	2	-	ДС / 2
Тема 2. Усна поезія та діалекти. Фольклоризми в художньому тексті. Мова фольклору в системі	4	2	-	2	-	ДС / 2

стилів української мови. Народнопоетичні одиниці в лексичній системі сучасної української літературної мови та в лексикографічних працях						
Тема 3. Фонетико-євфонічні ознаки народнопоетичного тексту. Зовнішні та внутрішні рими. Звукопис (алітерації та асонанси), паронімічна атракція. Звуконаслідування і звуковідтворення	5	-	2	2	1	РМГ / 2
Тема 4. Морфолого-словотвірна характеристика частин мови. Використання здрібно-пестливих суфіксів. Словотвірні стилістичні функції префіксів. Стилійно вагомні категорії роду, числа, відмінка. Стилійно забарвлені форми дієслів. Специфіка службових слів.	7	2	2	2	1	РМГ / 2
Тема 5. Специфіка синтаксичних конструкцій у народнопоетичному тексті. Звертання: семантика і будова. Народнопоетичні прикладки. Однорідні та відокремлені члени речення. Традиційні повтори.	7	2	2	2	1	РМГ / 2
Тема 6. Семіотико-семантичні параметри народнопоетичної лексики. Семантична структура слова. Варіантність та синонімія одиниць. Антонімічні пари. Омоніми і пароніми	7	2	2	2	1	РМГ / 3
Тема 7. Образні засоби в усній поезії. Постійні епітети: семантика, традиційна форма. Прості та складні порівняння. Метафори-персоніфікації, метафори-загадки, метафори-алегорії. Семантико-синтаксичні паралелізми. Слова-символи.	7	2	2	2	1	РМГ / 3
Тема 8. Специфіка народнопоетичних текстів. Жанрові різновиди. Структура тексту. Зачини, прикінцеві фрази. Традиційні кліше-формули. Варіанти тексту. Ознаки народнопоетичної норми.	2	-	-	2	-	РМГ / 3
Разом за модулем 1	45	12	12	16	5	19
Змістовий модуль 2. Мовна картина світу народної поезії. Мовні особливості текстів різних жанрів фольклору						
Тема 9. Лексико-семантичні поля в мовній картині світу української народної поезії. Особливості фольклорної мовної картини світу. ЛСП «Народні вірування». ЛСП «Людина».	7	2	2	2	1	РМГ / 3
Тема 10. ЛСП «Світила, зміни в природі». ЛСП «Рослини». ЛСП «Тварини і птахи». ЛСП «Земля і вода (географічні об'єкти)». ЛСП «Рідна сторона, Україна»	2	-	-	2	-	РМГ / 3
Тема 11. Мовностилійстичні риси українських дум. Фоностилійстичні засоби дум, римування і ритміка. Ключові слова. Текстово-образні універсалії. Епітети і	8	2	2	4	-	РМГ / 3

семантико-синтаксичні паралелізми.						
Тема 12. Мовні засоби образності в українських народних казках. Структура тексту. Лексичні та синтаксичні повтори і стереотипні формули.	8	2	2	4	-	РМГ / 3
Тема 13. Мовна специфіка українських народних паремій. Прислів'я і приказки як мовні одиниці. Загадки і скоромовки.	5	2	1	2	-	РМГ / 3
Тема 14. Мовно-образні риси українських замовлянь. Структурно-семантичні особливості текстів. Номінації осіб. Назви божеств й архетипні слова-символи.	7	2	1	4	-	РМГ / 3
Тема 15. Мовні ознаки сучасних фольклорних текстів. Специфіка текстів повстанського фольклору. Тексти українських пісень про еміграцію. Анекдоти як тексти гумористично-сатиричного змісту. Особливості текстів інтернет-фольклору.	8	2	2	4	-	РМГ / 3
Разом за модулем 2	45	12	10	22	1	21
МКР № 1						30
МКР № 2						30
Всього годин / Балів	90	24	22	38	6	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, РМГ – робота в малих групах, МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання визначені у планах практичних робіт.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Студенти повинні відвідувати лекції та семінарсько-практичні заняття за розкладом. У разі пропуску семінарсько-практичного заняття з поважних причин студентові потрібно підготувати відповіді на питання плану і скласти тему викладачеві за графіком консультацій.

Політика щодо академічної доброчесності. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю; посилення на джерела інформації у разі їх використання; надання достовірних відомостей про результати власної науково-навчальної та творчої діяльності.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Кожен вид роботи студенти повинні виконати згідно з розкладом: підготувати завдання для практичних занять за розкладом навчальних занять, модульні контрольні роботи – після завершення змістових модулів, скласти залік за розкладом заліково-екзаменаційної сесії. У разі пропусків занять із поважних причин і невиконання модульних контрольних робіт студент може перескласти матеріал курсу викладачеві або комісії за графіками, визначеними деканатом.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю знань студентів є залік. Дисципліна складається із двох змістових модулів. Рейтинг студента з дисципліни складає максимально 100 балів у такому співвідношенні: 40 балів (максимально) – за

роботу впродовж семестру і 60 балів (максимально) – за модульні контрольні роботи № 1, 2 (відповідно: модульна контрольна робота № 1 – 30 балів і модульна контрольна робота № 2 – 30 балів). Якщо студент виконає всі види робіт, залік буде виставлено за сумарною кількістю балів. У разі незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може дібрати бали, виконавши певні види робіт (скласти пропущені теми, підготувати реферат або презентацію на обрану тему).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

Данилюк Н. Поетичне слово в українській народній пісні : монографія. Луцьк: РВВ ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. 511 с.

Дядищева-Росовецька Ю. Б. Фольклорна мова. Поетична мова: посіб. до спецкурсу «Лінгвофольклористика як дискурс сучасного гуманітарного знання». Київ: ВЦ «Київський університет», 2005. 128 с.

Ермоленко С. Я. Нариси з української словесності: Стилїстика та культура мови: навч. посіб. для студ. гуманітар. спец. вищих закл. України / відп. ред. Л. О. Пустовіт. Київ : Довіра, 1999. 431 с.

Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури: словник-довідник. Київ: Довіра, 2006. 703 с.

Сердега Р. Л. Конспект лекцій зі спецкурсу «Українська лінгвофольклористика» : навч. посіб. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 228 с.

Додаткова:

Алатирєва Н. Б. Номінативна ланка в середовищі українського обрядового гіпертексту : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Одеса, 2002. 16 с.

Аркушин Г. Л. Улюблена народом ріка. *Культура слова*. Київ : Наук. думка, 1981. Вип. 21. С. 68–72.

Артеменко Е. Б. Фольклорное текстообразование и этнический менталитет. *Традиционная культура*. 2001. № 2. С. 11–17.

Бабич Н. Д. „Сила Божа” в народній фразеології. *Культура слова*. Київ : Наук. думка, 1996. Вип. 48–49. С. 133–135.

Барабаш-Ревак О. Мовний образ парубка в українських фольклорних і етнографічних текстах. Львів, 2013. 364 с.

Беценко Т. П. Текстово-образні універсалії думового епосу: Структура, семантика, функції: монографія. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. 400 с.

- Бобунова М. А. Фольклорная лексикография : становление, теоретические и практические результаты, перспективы. Курск : Изд-во Курск. гос. ун-та, 2004. 240 с.
- Богдан С. К. Мовний етикет українців : традиції і сучасність. Київ : Рідна мова, 1998. 475 с.
- Василько З. Символіка фольклорного образу. Львів : ДПА Друк, 2004. 392 с.
- Ващенко В. С. Народнообразні слова у поезіях Т. Г. Шевченка. *Мовознавство*. 1985. № 2. С. 33–37.
- Веселовский А. Н. Историческая поэтика / ред., вступ. ст. и примеч. В. М. Жирмунский. 2-е изд., испр. Москва : УРСС, 2004. 648 с.
- Войтович В. Українська міфологія. Київ : Либідь, 2002. 664 с.
- Галайчук В. В. Лексичні одиниці мікросистеми „Рослини” в українських фольклорних текстах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Львів, 2004. 20 с.
- Гнатюк В. Нарис української міфології. Львів: Ін-т народознавства НАН України, 2000. 263 с.
- Головацький Я. Ф. Виклади давньослов'янських легенд або міфологія. Київ : Довіра, 1991. 95 с.
- Григораш С.М. Лексика і фраземіка інтимної лірики (на матеріалі українського фольклору) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 „Українська мова”. Івано-Франківськ, 2007. 20 с.
- Гунчик І. Український магічно-сакральний фольклор: структура тексту та особливості функціонування: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 232 с.
- Давидюк В. Первісна міфологія українського фольклору. Луцьк: Вежа, 1997. 295 с.
- Данилюк Н. Табу та евфемізми у текстах українських народних пісень. *Tabu językowe i eufemizacja w dialektach słowiańskich* / red. F. Chyżewski, A. Turpa. Lublin : UMCS, 2008.– S. 129–140.
- Данилюк Н. О. Вивчення народнопісенних звертань на уроках української мови (8 клас). *Дивослово*. 1997. № 9. С. 48–51.
- Данилюк Н. Вивчення текстів українських народних пісень про еміграцію до Канади і США. Канадознавство: мова і суспільство: кол. моногр. = Canadian Studies: Language and Society [Text]: collective monograph. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. С. 88–112.
- Данилюк Н. О. Дослідження фольклорних текстів східнослов'янськими вченими в добу цифровізації. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Вип. 59 : Слов'янські обрії : матеріали Міжнар. наук. конф. «Славістика й україністика : взаємне посилення розвитку» (м. Київ, Україна, 24 трав. 2019 р.) / редкол. : Н. Кунанець (голов. ред.) та ін. 2020. С. 11–30.
- Данилюк Н. О. Мова української народної пісні (лексико-семантичний і функціональний аспекти): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Київ, 2010. 36 с.
- Данилюк Н. Найдавніші слова-фауносимволи в міфопоетичній картині світу української народної пісні. *Лінгвостилістичні студії : наук. журн. / редкол. С. К. Богдан (голов. ред.) та ін. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2021. Вип. 14 . С. 34–45.*
- Данилюк Н. О. Особливості текстів емігрантських пісень в інтерпретації Володимира Гнатюка. *Володимир Гнатюк у європейському науковому просторі* : кол. Моногр. / упор. М. Б. Лановик, З. Б. Лановик. Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. С. 242–254.

http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/23862/1/Hnatyuk_yevrop_nauk_prost_mon.pdf

Данилюк Н. О. Українська лінгвофольклористика: історія, сучасний стан і перспективи розвитку. Мовознавство. 2021. № 5. С. 34–48. <https://movoznavstvo.org.ua/vsi-nomera-zhurnalu/127-2021-5-veresen-zhovten/1077-danyiuk-n-o-ukrainska-linhvofolklorystyka-istoriia-suchasnyi-stand-i-perspektyvy-rozvytku.html>

Дей О. І. Поетика української народної пісні. Київ : Наук. думка, 1978. 252 с.

Дунаєвська Л. Ф. Українська народна проза (легенда, казка). Еволюція епічних традицій. Київ : ВЦ КНУ, 1997. 447 с.

Єрмоленко С. Я. Фольклор і літературна мова: монографія. Київ: Наук. думка, 1987. 245 с.

Жук Т. В. Лексичний та синтаксичний повтор в українській народній творчості (на матеріалі українських народних казок) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Київ, 2005. 18 с.

Журавльова Н. М. Рід іменників у мові фольклору. *Культура слова*. Київ : Наук. думка, 1987. Вип. 32. С. 49–52.

Іовхімчук Н. Мовні засоби вираження простору в українській народній пісні : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 192 с.

Колесник Н. С. Особові імена в українських народних обрядових піснях : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Тернопіль, 1998. 22 с.

Колотило Т. І. Українська народна пісенна алегорія : монографія. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2009. 181 с.

Кононенко В. І. Символи української мови. Івано-Франківськ: Плай, 1996. 270 с.

Костомаров М. І. Слов'янська міфологія : вибр. пр. з фольклор. й літ. /упоряд., приміт. І. П. Бетко, А. М. Полотай; вст. ст. М. Т. Яценко. Київ : Либідь, 1994. 384 с.

Круть І. Ю. Лексика календарно-обрядової поезії: структурно-семантичний та стилістичний аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Кіровоград, 2004. 20 с.

Лабашук О. Українська примовка: структура, побутування, функції. Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. 154 с.

Лавриненко С. Т. Мовні знаки концептуалізації правової культури у фольклорному тексті (лінгвокультурний аналіз різних жанрів фольклору) : монографія / за ред. А. К. Мойсієнка. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014. 408 с.

Марченко Г. В. Обрядові побажання: структура і семантика тексту : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.01.07 „Фольклористика”. Київ, 2002. 19 с.

Молодичук О. А. Лексико-фразеологічні засоби образності в українській народній баладі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. К., 2004. 17с.

Москаленко М. Фольклорний алфавіт давньоруського космосу. *Золотослов. Поетичний космос Давньої Русі* / упоряд., передм., перекл. М. Москаленко. Київ : Дніпро, 1988. С. 6 – 46.

Огієнко І. (Митрополит Іларіон). Дохристиянські вірування українського народу. Київ : Обереги, 1992. 424 с.

Олійник О. Г. Антиномія категорій „свій” / „чужий” у просторі української народної чарівної казки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.07 „Фольклористика”. Львів, 2005. 19 с.

Потебня О. Естетика і поетика слова: збірник /пер. з рос., упоряд., авт. вст. ст., приміт. І. В. Іваньо, А. І. Колодна. Київ : Мистецтво, 1985. 302 с.

Селіванова О. О. Опозиція свій – чужий в етносвідомості (на матеріалі українських паремій). *Мовознавство*. 2005. № 1. С. 26–33.

Семенюк Л. Українські народні балади Західного Полісся (загальноукраїнський контекст і регіональна своєрідність): монографія. Луцьк : РВВ «Вежа» ВНУ імені Лесі Українки, 2009. 176 с.

Сімович О. [І.] Поетична символіка української народної творчості: лінгвістичний аспект. Львів : ВЦ Львів. держ. ун-ту, 1999. 46 с.

Славянские древности: этнолингвистический словарь / ред. Н. И. Толстой. Москва : Междунар. отнош., 1995. Т. 1. 1995. 577 с.; Т. 2. 1999. 697 с.; Т. 3. 2004. 704 с.; Т. 4. 2009. 656 с.; Т. 5. 2012. 736 с.

Слюсарева О. В. Епітетика українських весільно-обрядових пісень (структурно-семантичний і функціональний аспекти) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Харків, 2006. 18 с.

Сологуб Н. Народне переосмислення біблійних образів. *Матеріали IV Міжнародного конгресу україністів : Мовознавство* / відп. ред. В. Німчук. Київ : Пульсари, 2002. С. 176–180.

Ставицька Л. О. „Чоловік (мужчина)” у концептосфері української фразеології. *Мовознавство*. 2006. № 2–3. С. 118–129.

Тимченко О. І. Людина в мовному просторі української загадки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Київ, 2010. 16 с.

Толстой Н. И. Язык и народная культура. Очерки по славянской мифологии и этнолингвистике . Москва : Индрик, 1995. 512 с.

Україна в словах : Мовоукраїнознавчий словник-довідник : навч. посіб. / упор. і кер. авт. кол. Н. Данилюк. Київ : ВЦ „Просвіта”, 2004. 704 с.

Філіпчук М. В. Етносимволіка мовних одиниць в українському обрядовому дискурсі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Київ, 2007. 20 с.

Франко І. Я. Студії над українськими народними піснями. *Франко І. Я. Твори: в 50 т.* / ред. кол. Є. П. Кириленко (голова) та ін. Т. 42. Фольклористичні праці. Київ : Наук. думка, 1984. С. 71–595.

Халимоненко Г. М. Лексика дум та історичних пісень (коментар тюрколога). *Укр. мова і літ. в школі*. 1977. № 9. С. 21–29.

Хомік О. Є. Український вербальний оберіг: семантика і структура : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01. „Українська мова”. Харків, 2005. 20 с.

Хроленко А. Т. Лингвофольклористика. Листая годы и страницы. Курск : Изд-во Курск. гос. ун-та, 2008. 229 с.

Чабаненко В. А. Народнопісенне слово як засіб естетичного виховання учнів на уроках мови. *Укр. мова і літ-ра в школі*. 1976. № 11. С. 67–70.

Українська фольклористика: словник-довідник / укл. і заг. ред. М. Чернописький. Тернопіль : Підруч. і посіб., 2008. 447 с.

Українська фольклористична енциклопедія / упоряд., наук. кер. проекту М. К. Дмитренко; ред. кол. М. К. Дмитренко (голова) та ін. : у 2 т. Т. 1 (А–Л). Київ: Сталь, 2018. 740 с.; Т. 2 (М–Я). Київ, 2020. 688 с.

Шеремета В. П. Національно-культурні стереотипи мовообразу жінки в українських народних піснях: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Київ, 2017. 24 с.

Słownik stereotypów i symboli ludowych / red. J. Bartmiński]. Lublin: UMCS, 1996. T. 1. Cz. 1. 1996. 439 s.; T. 1. Cz. 2. 1999. 481 s.